

Statsråd Tonje Brenna
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

26.05.2025

Reviderte krav til statsbudsjettet 2026

Pensjonistforbundet og SAKO opprettholder samtlige krav til statsbudsjettet 2026 (sendt 14. november 2024, deres ref:24/2836).

I tillegg fremmer vi ett nytt krav om å styrke spesialisthelsetjenesten for å redusere ventetidene.

Samtidig vil vi utdype fem av våre opprinnelige krav med nye tall og opplysninger:

1. Minste pensjonsnivå må løftes over fattigdomsgrensen
2. Kommuneøkonomien må styrkes
3. Flere plasser i sykehjem og omsorgsboliger
4. Pårørendes rettigheter må styrkes
5. Pott til eldrepolitiske tiltak

Dette brevet er skrevet før trygdeoppgjøret og revidert nasjonalbudsjett (RNB) for 2025 er formelt vedtatt av Stortinget. Vi vil likevel gi uttrykk for vår skuffelse over begge. Vi savner en mer sosial profil, med større vekt på omfordeling, styrking av økonomiske levekår for de med lave pensjoner og bedre helse- og omsorgstjenester.

Nytt krav – Ventetidene på sykehusene må ned

Sykehusene sliter med lange ventetider og fristbrudd. Det skyldes både ettervirkninger av pandemien, flere år med underfinansiering og høy kostnadsvekst. To av fire helseregioner hadde et negativt driftsresultat i 2024. Det går utover arbeidsforholdene til de ansatte og behandlingen av pasientene.

Lange ventetider medfører større press på kommunale helsetjenester og pårørende. En investering i sykehusene vil derfor gi gevinster for kommunene og pårørende. Men helsekøene er selvsagt verst for dem som venter på behandling. Eldre og andre som venter lenge på behandling, får tapt livskvalitet i form av redusert psykisk og fysisk helse. Pensjonistforbundet og SAKO krever at sykehusene styrkes slik at de kan øke aktivitetsnivået og ta unna ventelister.

Utdypning av fem av våre opprinnelige krav

I løpet av 2025 har det kommet nye tall og opplysninger som underbygger våre opprinnelige krav til statsbudsjettet 2026.

Minste pensjonsnivå må løftes over fattigdomsgrensen (EU60)

Etter trygdeoppgjøret i år (2025) er minste alderspensjonsnivå 279.330 kroner for enslige og 200.144 kroner for samboende med lav sats. EUs fattigdomsgrense (EU60) for 2025 er 319.950 kroner for enslige og 240.050 kroner per samboende. Både enslige og samboende har derfor en inntekt på om lag 40.000 kroner under fattigdomsgrensen. Regjeringen har i sitt forslag til RNB 2025 ikke foreslått endringer av minste pensjonsnivå.

Kommuneøkonomien må styrkes

Regjeringen foreslår i RNB 2025 en økning i kommunesektorens frie inntekter på 4,2-4,9 milliarder kroner. Justert for utgiftene knyttet til befolkningsendringer, er det økte handlingsrommet kun et sted mellom 1,3 og 2 milliarder kroner. Det er ikke tilstrekkelig, fordi kommunenes samlede underskudd i 2024 ble på 15 milliarder kroner.

Hele tre av fem kommuner gikk i minus i 2024. Fra 2019 til 2024 økte antall kommuner på Robek-lista fra 10 til 24 kommuner. Basert på antallet kommuner som har hatt negativt driftsresultat de siste årene, forventer KLP Banken en betydelig vekst i antall Robek-kommuner fram mot 2027: 50-60 kommuner i 2025 og 100 kommuner i 2027.

Flere plasser i sykehjem og omsorgsboliger

Regjeringen foreslår i revidert nasjonalbudsjett 2025 å redusere Husbankens investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser med 194 mill. kroner, fordi tilsagnsrammen for 2024 ikke ble fullt utnyttet (kun 2445,5 mill. kr ble brukt av 3 000 mill. kr).

Ettersom det er behov for 1500 netto nye plasser hvert år de neste 10 årene, viser dette at kommunene ikke har råd til bygge, vedlikeholde og drifte nødvendig antall plasser. Investeringstilskuddet må økes og innretningen endres slik at staten tar en større andel av kostnadene, slik at kommunene kan vil etterspørre tilskuddet i større grad.

Pårørendes rettigheter må styrkes

Menon Economics har nylig (april 2025) på oppdrag fra Pårørendealliansen anslått de samfunnsøkonomiske kostnadene av pårørendes innsats i Norge. Anslagsvis 800 000

voksne er pårørende. Den samlede kostnaden av deres årlige innsats er beregnet til hele 63 milliarder kroner.

De tre største kostnadene er tapt fritid, redusert helse og fravær fra arbeidslivet. De som yter mest, utfører mer enn et ukesverk hver uke som pårørende. Kvinnelige pårørende yter i gjennomsnitt noe mer enn mannlige, henholdsvis 12 og 9 timer per uke.

Ovennevnte tall utfyller regjeringens egen pårørendestrategi fra 2020, der ulønnet innsats fra pårørende ble beregnet til 136 000 årsverk. Samme år var det 142 000 årsverk i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, slik at innsatsen til pårørende var nesten like stor som kommunenes.

Pott til eldrepolitiske tiltak

I statsbudsjettet 2025 ble det avsatt 20 millioner kroner til en pott til eldrepolitiske tiltak. Potten var Pensjonistforbundet og SAKOs forslag. Vi krever en tilsvarende pott i 2026, men vil da at midlene kun skal gå til frivillig sektor til direkte tiltak overfor eldre. Styrking av eksisterende statlige tiltak, bør skje gjennom ordinære bevilgninger og holdes utenfor potten. Vi ønsker også at fordelingen av potten blir et tema på våre avtalte møter med regjeringen.

Den organiserte frivilligheten utfører helsefremmende arbeid av stor verdi for den enkelte eldre og for samfunnet. Å legge til rette for å utnytte eldrekraften i frivillig sektor, er en lønnsom investering for samfunnet. Rapporten *Verdien av aktive seniorer: Frivillighetsbidraget fra pensjonister i Norge* finner at den samlede innsatsen fra eldre innen formelt og uformelt frivillig arbeid utgjør totalt 56.400 årsverk i 2024, med en samlet verdi på nesten 40 milliarder kroner (NyAnalyse:2024).

Vennlig hilsen
For Pensjonistforbundet

Jan Davidsen
Forbundsleder

Arne Halaas
Generalsekretær